

HODNOCENÍ KLIMATU TŘÍDY ŽÁKY ZŠ VE VAZBĚ NA MOŽNOST (NE)VYUŽÍVÁNÍ MOBILNÍCH TELEFONŮ VE ŠKOLE

CLASS CLIMATE EVALUATION OF ELEMENTARY SCHOOL PUPILS
IN RELATION TO THE POSSIBILITY OF (NOT) USING
MOBILE PHONES IN SCHOOL

**Tomáš Čech, Simona Dobešová Cakirpaloglu, Markéta Maléřová,
Adriana Pavlikovská**

Klíčová slova: *sociální komunikace, mobilní telefon, třídní klima, žák mladšího školního věku*

Keywords: *social communication, mobile phone, class climate, elementary school pupil*

Cíle v ČJ

V prezentovaném výzkumu bylo cílem zjistit, jaký vliv má zákaz užívání mobilních telefonů v budově školy na hodnocení klimatu třídy žáky základních škol. Dílčím cílem výzkumu bylo zjistit, zda existuje rozdíl mezi klimatem tříd ZŠ, ve kterých platí zákaz používání mobilních telefonů, a klimatem tříd ZŠ, ve kterých tento zákaz neplatí.

Teoretická východiska v ČJ

Komunikace dnešních dětí školního věku je výrazně ovlivněna novodobými technologiemi a ve velké míře probíhá ve virtuálně, mj. prostřednictvím mobilních telefonů a dostupných komunikačních aplikací. Oproti starším generacím se tak zásadně změnila kvalita a snížila kvantita přímé mezilidské komunikace face to face a děti tak mnohem méně rozvíjejí své přirozené komunikační dovednosti. Oslabuje se rozvoj dílčích sociálních dovedností jako empatie, asertivita, schopnost na něčem se domluvit, schopnost jen tak si popovídat, vytvořit si zdravé sociální vztahy, být schopen sebekontroly a sebereflexe nebo zvládat konflikty.

Metodologie v ČJ

Do výzkumu bylo zapojeno 56 tříd ZŠ (OL a JM kraj), kdy v 31 školách bylo zakázáno užívání mobilních telefonů a ve 25 školách byly telefony povoleny. Výzkumný soubor tvořilo 832 žáků ve věku 8–12 let. Ke sběru dat byl využit dotazník MCI (My class inventory) australských autorů B. J. Frasera a D. L. Fishera. Zpracování dat proběhlo pomocí statistického softwaru STATISTICA verze 13. Analýza potvrdila normální distribuci dat a z toho důvodu byla zvolena parametrická statistika, zejména popisná statistika, Pearsonův korelační koeficient a t-test. Testy byly provedeny na 5% hladině významnosti.

Závěry v ČJ

Ve třídách ZŠ, ve kterých žáci mohou používat mobilní telefony, se vyskytuje ve srovnání se třídami, kde žáci telefony užívat nesmí, vyšší míra konfliktů, nižší spokojenost žáků ve třídě a vyšší míra soutěživosti. Oproti tomu žáci tříd, kde je zákaz užívání mobilních telefonů, ve srovnání se třídami, kde tento zákaz zaveden není, mají lepší schopnost řešit vzniklé neshody, méně se mezi sebou srovnávají a soutěživost nenarušuje soudržnost třídy. Lze konstatovat, že zákaz používání mobilních telefonů v budově školy u žáků mladšího školního věku má prokazatelně pozitivní vliv na třídní klima.

Souhrn příspěvku v AJ

The aim of the presented research was to find out how the prohibition on the use of mobile phones in the school building has an impact on the classroom climate from the perspective of primary school pupils. A total of 56 classes of different schools took part in the research, of which 31 have banned phones from the use in school and 25 have allowed them. The research sample consisted of 832 pupils aged 8-12 (3rd – 5th grade of elementary school). The MCI (My class inventory) questionnaire was used for data collecting. The results of the research have shown that in primary school classes where pupils can use mobile phones, there is a higher degree of conflict between pupils, lower pupil satisfaction in the classroom and higher competition compared to primary school classes where pupils are not allowed to use their phones.

Studie vznikla díky podpoře grantového projektu IGA PdF 2020 013 s názvem Konformita a rizikové chování dětí staršího školního věku.

Bibliografie

- Honegger, B. D., & Neff, Ch. (2013). Personal Smartphones in Primary School: Devices for a PLE? In Michael, T. (ed.) *Technologies, Innovation, and Change in Personal and Virtual Learning Environments*. Hershey: IGI Global. 155-164. DOI: 10.4018/978-1-4666-2467-2.ch013.
- Lašek, J. (2001). *Sociálně psychologické klima školních tříd a školy*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Thomas, K. M., O'Bannon, B. W., & Britt, V. G. (2014). Standing in the schoolhouse door: Teacher perceptions of mobile phones in the classroom. *Journal of Research on Technology in education*, 46(4), 373-395.